

Sikurezza tat-tfal online

PROTEZZJONI U INKORAĠĠIMENT TAL -
MINORENNI F'DINJA DIĠITI

RAPPORT MILL-KOPRESIDENTI TAL-BORD SPEĊJALI

DWAR IS-SIKUREZZA TAT -TFAL ONLINE

Prof. Dr. Jörg M. Fegert u Dr. Maria Melchior

Dahla

F'Marzu 2026, il-President tal-Kummissjoni Ewropea Ursula von der Leyen inkarigat żewġ Konsulenti Speċjali – il-Prof. Dr. Jörg M. Fegert u Dr. Maria Melchior – bil-kopresidenza tal-Bord Speċjali dwar is-sikurezza tat-tfal online u r-restrizzjonijiet potenzjali tal-età għall-media soċjali. Il-kopresidenti ngħataw il-kompitu li jiktbu rapport dwar l-eżiti tal-bord u li jagħtu pariri dwar l-aħjar approċċ għall-Ewropa biex id-dinja online ssir aktar sikura għat-tfal.

Imħabbar għall-ewwel darba fid-diskors dwar l-Istat tal-Unjoni tal-2025 mill-President tal-Kummissjoni, il-bord laqqa' flimkien akkademiċi ta' livell għoli, prattikanti, rappreżentanti taż-żgħirażgħira u tal-ġenituri u speċjalisti oħra minn oqsma differenti madwar l-Ewropa biex jivvalutaw l-impatt tal-media soċjali fuq il-minorenni.

*“U f'din il-ħidma kollha se nkunu ggwidati mill-ħtieġa li nagħtu s-setgħa lill-ġenituri u nibnu Ewropa aktar sikura għal uliedna. **Għaliex fir-rigward tas-sikurezza tat-tfal tagħna online, l-Ewropa temmen fil-ġenituri, mhux fil-profitti.**”*

Il-President tal-Kummissjoni Ewropea Ursula von der Leyen

Id-diskors dwar l-Istat tal-Unjoni, 2025

Il-Bord Speċjali Itaq' tliet darbiet u involva diversi speċjalisti f'kull okkażjoni. L-ewwel Bord Speċjali sar fil-5 ta' Marzu 2026 u eżamina l-evidenza xjentifika eżistenti dwar l-impatt tal-midja soċjali, u b'mod aktar ġenerali l-ambjent diġitali, fuq it-tfal u l-adolexxenti.

It-tieni Bord Speċjali sar fis-16 ta' April 2026 u ddiskuta l-leġiżlazzjoni u l-għodod eżistenti tal-UE, u l-approċċi ta' politika nazzjonali biex tiġi indirizzata s-sikurezza tat-tfal online. It-tielet Bord Speċjali Itaq' fis-16 ta' Ġunju 2026 u ffoka fuq approċċi ta' politika nazzjonali u fuq rakkomandazzjonijiet potenzjali għall-protezzjoni u l-għoti tas-setgħa lit-tfal u lill-adolexxenti fid-dinja diġitali.

Is-suġġetti ewlenin diskussi matul il-bordijiet kienu jinkludu:

- Il-punti favur u dawk kontra l-introduzzjoni ta' restrizzjonijiet speċifiċi tal-età għall-media soċjali u servizzi diġitali oħra;
- Approċċi mfassla apposta biex jipproteġu u jagħtu s-setgħa lill-minorenni abbażi ta' gruppi ta' età, sfond soċjoekonomiku u riskji speċifiċi għall-età;
- Is-sikurezza sa mid-disinn/b'mod awtomatiku u r-responsabbiltà tal-media soċjali u ta' fornituri oħra ta' servizzi diġitali;
- Miżuri edukattivi u ta' sensibilizzazzjoni biex jiġi promoss l-użu responsabbli online fost it-tfal u l-adolexxenti, il-ġenituri u l-indoktrinati, l-għalliema u l-edukaturi;
- Modi kif jiġu appoġġati l-ġenituri u l-edukaturi, u kif it-tfal u l-adolexxenti jingħataw is-setgħa li jaħtfu l-oportunitajiet tad-dinja diġitali.

L-analiżi u r-rakkomandazzjonijiet ta' dan ir-rapport huma infurmati minn kontributi kruċjali minn grupp varjat ta' speċjalisti mistiedna għal kull laqgħa tal-bord u bosta laqgħat addizzjonali ma' rappreżentanti tal-Istati Membri, speċjalment dawk ospitati mill-Presidenza Irlandiża tal-Kunsill tal-UE u l-Lussemburgu (laqgħa Ministerjali D9+), pajjiżi terzi (inklużi l-Awstralja u l-Brażil), il-Parlament Ewropew u l-Membri tiegħu, speċjalment tal-Intergrupp dwar id-Drittijiet tat-Tfal; l-industrija, is-soċjetà ċivili, il-gruppi ta' riflessjoni, u organizzazzjonijiet oħra, inklużi l-OHCHR tan-NU u l-Bord Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data (EDPB).

Wara dawn l-interazzjonijiet u abbażi tal-evidenza miġbura, il-Kopresidenti żviluppaw ir-rakkomandazzjonijiet tagħhom. Filwaqt li r-responsabbiltà għar-rakkomandazzjonijiet hija biss tal-Kopresidenti, il-ħidma tagħhom hija dovuta ħafna għall-kontribut ta' esperti magħrufa oħra, rappreżentanti tal-ġenituri u taż-żgħażaġħ, u għal esperti pprovduti mill-Kummissjoni Ewropea.

Ir-rapport huwa maħsub biex jinforma azzjonijiet futuri li għandhom jiġu proposti mill-Kummissjoni Ewropea u mill-Istati Membri tal-UE biex tissaħħaħ is-sikurezza tat-tfal online. Din il-valutazzjoni analitika indipendenti tipprovdi rakkomandazzjonijiet u ispirazzjoni għat-tfal u l-adolesxenti, il-ġenituri u l-indoktrinati, l-għalliema u l-edukaturi, u l-media soċjali u fornituri oħra tas-servizzi diġitali dwar kif il-minorenni jistgħu jiġu protetti u awtonomizzati aħjar online.

Kaxxa: Ambitu u terminologija

Il-kompitu ewlieni, kif preskritt mill-President von der Leyen, kien biex il-Bord Speċjali jiddiskuti dwar is-sikurezza tat-tfal online u restrizzjonijiet potenzjali tal-età għall-media soċjali. Filwaqt li l-ambitu ta' dan ir-rapport jaderixxi ma' dan il-kompitu, id-diskussjonijiet li qed jevolvu matul il-laqgħat tal-Bord Speċjali u żviluppi politiċi oħra (pereżempju, is-Sejha tal-Mexxejja tal-G7 dwar spazju diġitali aktar sikur għall-minorenni tas-17 ta' Ġunju 2026) jenfasizzaw il-ħtieġa li l-Kopresidenti jippreċiżaw it-terminologija użata f'dan ir-rapport.

Mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe att legali internazzjonali, tal-UE jew nazzjonali, it-termini u d-definizzjonijiet korrispondenti li ġejjin jintużaw f'dan ir-rapport kollu:

- **Il-media soċjali u servizzi diġitali oħra (fil-qosor, il-media soċjali+)** – Fl-ambitu ta' dan ir-rapport, it-termini “media soċjali +” u “media soċjali u servizzi diġitali oħra”, jintużaw biex jiddefinixxu b'mod wiesa' s-servizzi li jistgħu jkunu disponibbli għall-minorenni u li fihom karatteristiċi mhux xierqa għall-età u/jew riskjużi (pereżempju, karatteristiċi li joħolqu dipendenza u dannużi, fosthom l-iskrolljar infinit, l-autoplay, l-algoritmi ta' rakkomandazzjoni u n-notifiki persistenti) u/jew il-kontenut. Il-media soċjali u fornituri oħra ta' servizzi diġitali jinkludu pjattaformi online li jservu bħala intermedjarji ta' kontenut minn partijiet terzi, bħall-media soċjali, kif ukoll app stores. Huma inkluzi wkoll sistemi tal-IA li joħolqu riskji għas-sikurezza u l-iżvilupp tal-minorenni, inkluzi kumpaniji tal-IA, logħob vidjo li jesponi lit-tfal għal prattiki kummerċjali dannużi jew għal kuntatti perikolużi, u pjattaformi ta' video-sharing li jippermettu aċċess għall-minorenni li mhux xieraq għall-età tagħhom.
- **Minorenni, tfal u adolexxenti** – Mingħajr preġudizzju għall-użu definit legalment tat-terminu “tfal” (pereżempju, fil-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal), dan ir-rapport jargumenta favur il-ħtieġa ta' approċċ ta' żvilupp għall-protezzjoni tal-minorenni online, li jindirizza r-riskji u l-vulnerabbiltajiet speċifiċi li huma esposti għalihom f'etajiet differenti. Għall-fini ta' din l-analiżi, l-awturi jużaw it-terminu “minorenni” biex jirreferu għat-tfal u l-adolexxenti kollha taħt l-età ta' 18-il sena (l-età maġġuri). It-terminu “adolexxenti” japplika għall-minorenni kollha minn 13 sa 18-il sena. It-terminu “tfal” jirreferi għall-minorenni kollha taħt l-età ta' 13-il sena. Dan ir-rapport juża t-terminu “drittijiet tat-tfal” biex jirreferi għad-drittijiet tat-tfal kollha taħt l-età ta' 18-il sena, kif definit fit-testi legali. It-terminu “sikurezza tat-tfal online”, kif iddikjarat fil-mandat tal-proċess tal-Bord Speċjali, jintuża bħala terminu ġeneriku għall-protezzjoni u l-għoti tas-setgħa lill-minorenni fid-dinja diġitali.

Daħla: Nikbru f'sikurezza fid-dinja tal-media soċjali+

L-avvanz rapidu tat-teknoloġiji diġitali biddel radikalment il-mod kif it-tfal u l-adolexxenti jikbru, jinteraġixxu mal-pari, mal-ġenituri, mal-għalliema tagħhom u mad-dinja ta' madwarhom. Fl-istess ħin, l-attivitajiet fid-dinja offline jibqgħu kruċjali għat-tagħlim, filwaqt li jrawmu relazzjonijiet u esperjenzi sinifikanti li jsawru l-iżvilupp tal-minorenni.

Id-dinja tal-media soċjali+ toffri ħafna opportunitajiet għat-tfal u l-adolexxenti biex jitgħallmu, jikkonnettjaw, jipparteċipaw u joħolqu. Madankollu, jeħtieġ li l-minorenni jiġu edukati u inkoraġġuti jaħtfu dawn l-opportunitajiet biex jilħqu l-potenzjal sħiħ tagħhom.

Minkejja dan, **l-ispazji tal-media soċjali+ jipprezentaw ukoll għadd ta' riskji** għall-iżvilupp b'saħħtu u l-benesseri tal-minorenni. Dan jinkludi r-riskji ta' użu eċċessiv minħabba karatteristiċi li joħolqu dipendenza, is-sostituzzjoni ta' attivitajiet favorevoli għall-iżvilupp, l-esponiment għal kontenut ta' ħsara u kuntatti mhux xierqa online. Dawn ir-riskji huma amplifikati mill-ħruġ ta' teknoloġiji ġodda u jeħtieġu għażliet kuraġġużi, iżda bir-reqqa biex jiġu protetti t-tfal u l-adolexxenti online.

L-adozzjoni wiesgħa tal-media soċjali u ta' servizzi diġitali oħra wasslet biex **min ifassal il-politika u l-ġenituri saru inkwetati immens dwar it-theddid li t-tfal u l-adolexxenti jiffaċċjaw online**. Filwaqt li r-restrizzjonijiet tal-età għal aċċess għall-media soċjali u servizzi diġitali oħra ntlagħqu bi kritika, **huma jistgħu jkunu pass ta' prekawzjoni meħtieġ** sakemm jintwera li l-ispazji tal-media soċjali+ huma sikuri biex jiġu aċċessati mit-tfal u mill-adolexxenti jew sakemm jiffaċċaw alternattivi sikuri.

Ir-restrizzjonijiet tal-età mhumie x dwar li l-ġenituri u l-indoktraturi jew it-tfal u l-adolexxenti nfushom primarjament responsabbli għas-sikurezza tal-minorenni online. Lanqas ma jirrigwardaw il-fatt li l-fornituri jithallew "jaħarbu mir-responsabbiltà tagħhom". **Il-media soċjali u fornituri oħra ta' servizzi diġitali għad għandhom ir-responsabbiltà primarja għas-sikurezza tas-servizzi li jiżviluppaw u jipprovdu.**

Jeħtieġ li l-obbligu ta' prova li huma sikuri jkun fuq il-fornituri, mhux fuq ir-regolaturi, il-ġenituri u t-tfal. **Sakemm juru li s-servizzi tagħhom jkunu sikuri sa mid-disinn, il-media soċjali u fornituri oħra ta' servizzi diġitali għandu jkollhom aċċess ristrett għal tfal taħt l-età ta' 13-il sena fl-UE**. Minbarra r-restrizzjonijiet fl-UE kollha, l-Istati Membri jistgħu jintroduċu aktar restrizzjonijiet prekawzjonarji tal-età għall-adolexxenti li għandhom aktar minn 13-il sena.

Ir-restrizzjonijiet prekawzjonarji tal-età huma miżuri immedjati biex jintlaħaq l-għan fit-tul li jiġi żgurat li l-ispazji tal-media soċjali+ ikunu sikuri għall-minorenni billi tiġi promossa l-bidla kulturali. Riżultati bikrija minn pajjiżi li introduċew projbizzjonijiet ta' età ġenerali għall-aċċess għall-media soċjali juru li l-biċċa l-kbira tal-minorenni jsibu mod kif jevitaw dawn il-politiki. Fl-istess ħin, xi minorenni rtiraw minn media soċjali riskjuża u minn servizzi diġitali oħra u issa għandhom aktar żmien għal attivitajiet offline (bħall-isport u l-interazzjonijiet soċjali wiċċ imb'wiċċ). Dan juri li bidla

progressiva madwar in-normi tal-użu tal-media soċjali+ mill-minorenni hija possibbli u trid tiġi rikonoxxuta.

Madankollu, il-bidla teħtieġ iż-żmien. Bħala eżempju, l-attitudnijiet tas-soċjetà fir-rigward tal-projbizzjoni leġiżlattiva tal-piena korporali fl-edukazzjoni evolwew fuq aktar minn ġenerazzjoni (pereżempju, fil-Ġermanja u fl-Iżvezja). Il-projbizzjoni tal-kastig korporali ċċarat l-aspettattivi għall-ġenituri, l-indokraturi, l-għalliema u l-edukaturi, u l-involvement imtejjeb tal-persuni fil-qrib biex tiġi żgurata t-trobbija mhux vjolenti tal-minorenni. Is-suċċess ta' din il-miżura ġie ppruvat bix-xejriet pożittivi u b'evalwazzjoni kostanti sa mill-introduzzjoni tagħha.

L-effikaċja tar-restrizzjonijiet tal-età tkun teħtieġ ukoll bidla fl-attitudni tas-soċjetà. Evalwazzjoni kontinwa u monitoraġġ fit-tul jistgħu jgħinu lil dawk li jfasslu l-politika jifhmu jekk id-drawwiet tal-minorenni u tal-ġenituri, tal-indokraturi u tal-edukaturi tagħhom humiex se jinbidlu maż-żmien.

Meta jikbru fid-dinja tal-media soċjali+ tal-lum, it-tfal u l-adolesxenti jridu jkunu jistgħu jgħixu f'ambjent b'saħħitha u sodisfaċenti, u jieħdu vantaġġ mill-opportunitajiet ipprovduti mill-media soċjali u servizzi diġitali oħra. **Id-drittijiet tat-tfal japplikaw online bħalma japplikaw offline** – mid-dritt li wieħed ikun sikur u protett mill-isfruttament ekonomiku u l-kriminalità fil-forom kollha (b'mod partikolari, il-vjolenza sesswali), għad-dritt ta' aċċess għall-informazzjoni, l-edukazzjoni u d-divertiment.

“Għal għexieren ta' snin, għamilna d-dinja reali aktar sikura għat-tfal u rridu nagħmlu l-istess fid-dinja diġitali. Il-prezz għall-opportunitajiet pożittivi li toffri t-teknoloġija ma jistax ikun is-sikurezza, is-saħħa, u l-konteniment tagħhom.”

Il-President tal-Kummissjoni Ewropea Ursula von der Leyen

It-tfal għandhom dritt li jikbru f'ambjent li huwa sikur u jiffavorixxi l-iżvilupp tagħhom, kemm online kif ukoll offline. Filwaqt li l-appoġġ għall-minorenni offline għandu jkompli, jeħtieġ ukoll li nirrikonoxxu li l-ambjenti online saru parti dejjem aktar importanti mill-ħajja ta' kuljum tal-minorenni. Din hija r-raġuni għaliex il-protezzjoni trid tiġi żgurata b'mod awtomatiku fil-media soċjali kollha u f'servizzi diġitali oħra.

Id-drittijiet tat-tfal iridu jirfdu l-miżuri online għas-sikurezza tat-tfal. Ir-restrizzjonijiet potenzjali tal-età jridu jkunu b'rispett sħiħ tad-drittijiet tat-tfal, proporzjonati u b'bilanċjati mal-aħjar interessi tat-tfal. Il-mezzi użati biex jinkiseb dan iridu jzommu l-pass mal-iżviluppi teknoloġiċi.

Filwaqt li l-media soċjali u fornituri oħra tas-servizzi diġitali għad għandhom ir-responsabbiltà primarja għas-sikurezza tas-servizzi tagħhom, speċjalment għall-minorenni, hija meħtieġa **ekosistema ta' atturi biex it-tfal u l-adolesxenti jiġu protetti u jiġu inkoraġġuti fl-ambjent tal-media soċjali+**. Mir-regolaturi li jeħtieġ li jstabbilixxu l-miżuri meħtieġa, sal-fornituri li joffru servizzi sikuri u xierqa għall-età, il-

ġenituri, l-indoktraturi, l-għalliema u l-edukaturi li għandhom rwol ewlieni fis-superviżjoni u l-gwida tal-użu online tal-minorenni. Hekk kif il-minorenni jimmaturaw u l-ambjenti tal-media soċjali+ jinbidlu malajr, **is-suċċess tal-ekosistema jiddependi fuq l-azzjonijiet interkonnessi tal-atturi kollha** li jikkondividu l-istess viżjoni: dik ta' tfal u adolexxenti li jikbru b'mod sikur f'dinja diġitali.

Illustrazzjoni 1: Ekosistema li tipproteġi u tinkoraġġixxi lill-minorenni online

Żieda fil-momentum politiku biex tissaħħaħ is-sikurezza tat-tfal online

Ix-xhur li għaddew urew li s-sikurezza tat-tfal online qed issir prijorità politika madwar id-dinja. **L-introduzzjoni, l-implimentazzjoni u l-evalwazzjoni kontinwa ta' “dewmien fil-media soċjali” mill-Awstralja offrew taġġimiet ewlenin lill-bqija tad-dinja.** Pajjiżi oħra, bħar-Renju Unit u l-Kanada għamlu l-istess bi proposti leġiżlattivi ppjanati, filwaqt li l-Indoneżja diġà adottat projbizzjoni.

Rapport reċenti jissuġġerixxi li 92 % tal-Ewropej jaħsbu li t-tiżiħ tal-protezzjoni tat-tfal u ż-żgħażaġħ online għandu jkun prijorità għall-UEⁱ.

Il-mexxejja Ewropej bdew jindirizzaw il-kwistjoni. Id-dikjarazzjoni ta' Jutlandⁱⁱ f'Settembru 2025 u r-risoluzzjoni tal-Parlament Ewropew li tappella għal era minima diġitali fl-UE kollhaⁱⁱⁱ, l-istabbiliment mill-President von der Leyen tal-Bord Speċjali dwar is-sikurezza tat-tfal online, u l-konklużjonijiet reċenti mill-Kunsill Ewropew^{iv} huma

sinjali ċari li hemm momentum politiku dejjem akbar biex jittieħdu passi konkreti biex jiġu indirizzati r-riskji dejjem akbar li t-tfal jiffaċċjaw online.

F'Ġunju 2026, għall-ewwel darba, il-G7 – inklużi l-Kanada, Franza, il-Ġermanja, l-Italja, il-Ġappun, ir-Renju Unit, l-Istati Uniti u l-Unjoni Ewropea – qablu fl-ogħla livell politiku dwar prinċipji komuni għall-protezzjoni tal-minorenni minn servizzi diġitali li joħolqu riskji^v.

Barra minn hekk, **diversi Stati Membri tal-UE qed jilleġiżlaw biex jistabbilixxu età minima għall-aċċess tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra** li jistgħu jesponu lit-tfal u lill-adolesxenti għal ħsara. Pereżempju, Franza bħalissa qed tipproponi limitu ta' 15-il sena, abbażi ta' lista sewda ta' servizzi ristretti. Il-Greċja qed tipprevedi limitu ta' 15-il sena għas-servizzi ta' networking soċjali online. Id-Danimarka qed tikkunsidra limitu għall-minorenni taħt is-16-il sena, b'għażla li tbaxxi l-età bil-kunsens tal-ġenituri. L-Iżvezja tipprevedi limitu bbażat fuq is-sena li fiha t-tfal jagħlqu 15-il sena, b'diversi tipi ta' servizzi eżentati. Ħafna oħrajn, mill-Portugall u Spanja sal-Ġermanja u l-Polonja, qed jikkunsidraw li jilleġiżlaw dwar dan is-suġġett.

F'dan l-isfond, il-frammentazzjoni tas-Suq Uniku Ewropew għas-servizzi diġitali hija riskju reali. Fid-dawl ta' dan, ħafna Stati Membri qed jitolbu li l-kwistjoni tiġi indirizzata fil-livell tal-UE. Għandu jiġi rikonoxxut li l-Istati Membri għandhom kuntesti kulturali u nazzjonali differenti dwar l-edukazzjoni, il-litteriżmu diġitali u l-protezzjoni tal-minorenni. Il-frammentazzjoni tista' twassal biex il-minorenni jgawdu minn livelli differenti ta' protezzjoni madwar l-UE. Dan ikun ifisser ukoll li r-regolaturi jistgħu jiġu kkonfrontati b'kumplessitajiet prattiċi fir-rigward tal-infurzar u tal-fornituri bi spejjeż ogħla ta' konformità. Dan jista' jkollu effetti indiretti fuq l-iżvilupp ta' media soċjali aktar sikura u servizzi diġitali oħra u fuq l-effettività tal-liġijiet dwar is-sikurezza online.

L-UE diġà ħadet azzjoni konkreta biex tipproteġi lill-minorenni. Id-deċiżjonijiet reċenti meħuda mill-Kummissjoni Ewropea enfasizzaw biss il-ħtieġa li jiġi indirizzat it-theddid li t-tfal u l-adolesxenti jiffaċċjaw online b'evidenza konkreta. Is-sejbiet preliminari kontra Meta u TikTok talli allegatament naqsu milli jissodisfaw l-istandards għoljin għall-protezzjoni tal-minorenni online meħtieġa skont l-Att dwar is-Servizzi Diġitali (DSA) u n-nuqqas li jiġu pprovduti mekkaniżmi faċilment aċċessibbli biex jiġi ssenjalat kontenut ta' abbuż sesswali tat-tfal huma eżempji ċari. Barra minn hekk, id-deċiżjonijiet storiċi reċenti mill-qrati tal-Istati Uniti mmarkaw punt ta' bidla storika fid-dibattitu dwar ir-responsabbiltà tal-pjattaformi.

Kronoloġija qasira tal-protezzjoni tal-minorenni online

L-isforzi biex jiġu protetti t-tfal u l-adolesxenti online huma antiki daqs l-internet u joriġinaw minn żmien qabel il-media soċjali, l-smartphones u l-IA. Il-pedamenti tar-regoli tal-lum għall-protezzjoni tal-minorenni online ġew stabbiliti fid-disgħinijiet u fil-bidu tas-snin 2000, b'liġijiet imfassla biex jippermettu lis-servizzi u lin-negozji joperaw u jiskambjaw informazzjoni bejn il-fruntieri. Għalkemm dawn ir-regoli ma kinux

imfassla għall-iskop uniku li jipproteġu lit-tfal u lill-adolexxenti online, huma stabbilew ħafna mill-prinċipji li jkomplu jirfdu l-leġiżlazzjoni attwali fi tliet oqsma.

L-ewwel nett, ir-regolamentazzjoni tal-media u tas-servizzi diġitali fis-suq intern introduċiet regoli komuni għas-servizzi tat-televiżjoni madwar l-Ewropa, inklużi salvagwardji kontra kontenut li jista' jkun ta' ħsara għall-minorenni. L-ewwel qafas armonizzat għal servizzi online jew "Servizzi tas-Socjetà tal-Infommazzjoni" (skont id-Direttiva dwar il-kummerċ elettroniku) appoġġa wkoll l-iżvilupp ta' servizzi online transfruntiera fl-UE.

It-tieni qasam huwa r-regoli dwar il-protezzjoni tad-data u l-privatezza, li jibda bl-istandards komuni tad-Direttiva dwar il-Protezzjoni tad-Data tal-1995 għall-ġbir u l-użu ta' infommazzjoni personali madwar l-Istati Membri.

It-tielet u l-aħħar nett, il-protezzjoni tal-konsumatur. Ir-regoli komuni tal-UE jindirizzaw prattiki kummerċjali qarrieqa u aggressivi. Dawn ir-regoli jirrikonoxxu li l-konsumaturi vulnerabbli jeħtieġu protezzjoni addizzjonali, prinċipju sinifikanti fl-ambjent diġitali. Dan jinkludi meta t-tfal u l-adolexxenti jkunu esposti għal prattiki kummerċjali li jistgħu jaffettwawhom b'mod differenti mill-adulti.

Hekk kif it-teknoloġiji diġitali saru inkorporati fil-fond fil-ħajja ta' kuljum, l-UE kompliet taġġorna dawn l-oqfsa legali biex twieġeb għal sfidi ġodda. Ir-Regolament Ġenerali dwar il-Protezzjoni tad-Data (GDPR) introduċa protezzjonijiet speċifiċi biex jissalvagwardja d-data personali u l-kunsens tat-tfal online. Id-Direttiva dwar is-Servizzi tal-Media Awdjoviżiva ġiet estiża biex tkopri forom ġodda ta' kontenut awdjoviżiv u pjattaformi ta' video-sharing. Fl-aħħar nett, l-Att dwar is-Servizzi Diġitali stabbilixxa regoli għas-servizzi intermedjarji online, inkluż għall-iskop speċifiku tal-protezzjoni tal-minorenni.

Din l-evoluzzjoni tirrifletti xejra aktar wiesgħa: it-teknoloġiji diġitali ma għadhomx jiffittjaw sew f'kategorija regolatorja jew legali waħda. Il-media soċjali u servizzi diġitali oħra jikkombinaw elementi tal-media, tal-komunikazzjoni, tal-kummerċ u tal-ipproċessar tad-data, spiss fl-istess pjattaforma. B'riżultat ta' dan, approċċ effettiv għall-protezzjoni tal-minorenni online jrid ikun olistiku, ibbażat fuq strumenti f'diversi oqsma tad-dritt tal-UE, inklużi r-regolamentazzjoni tal-pjattaformi, il-protezzjoni tad-data, il-protezzjoni tal-konsumatur, u r-regolamentazzjoni tal-media awdjoviżiva.

Bl-iżvilupp u l-introduzzjoni rapidi tal-IA, ir-riskji għall-minorenni online qed jiġu sovrapposti. Dan huwa akkumpanjat mill-evoluzzjoni kontinwa tal-media soċjali u ta' servizzi diġitali oħra biex jingabar u jinżamm l-involvement tal-utenti fl-"ekonomija tal-attenzjoni" tal-lum. Il-ħtieġa li r-regolaturi jintervjenu biex isaħħu l-protezzjoni tal-minorenni u jagħtuhom is-setgħa li jinnavigaw id-dinja tal-media soċjali+ b'mod sikur hija akbar minn qatt qabel.

L-evidenza dwar ir-riskji u l-opportunitajiet li jiffaċċjaw il-minorenni online

Il-bidla teknoloġika rapida ġabet magħha opportunitajiet straordinarji għat-tfal biex jiskambjaw ma' sħabhom, jesprimu l-kreattività tagħhom, u jaċċessaw l-għarfien u l-appoġġ. Madankollu, it-tfal mhumieħ adulti, u l-ambjent tal-media soċjali+ jesponihom għal riskji differenti għas-saħħa fiżika u mentali u l-iżvilupp tagħhom f'etajiet differenti. Fatturi soċjoekonomiċi u individwali, bħall-isfond tal-familja u l-ġeneru, kif ukoll it-tfassil tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra, għandhom ukoll influwenzi determinanti.

Evidenza robusta dwar kif ir-riskji u l-ħsarat huma relatati mal-media soċjali u ma' servizzi diġitali oħra hija kruċjali biex jiġu infurmati azzjonijiet xierqa li jipproteġu u jinkoraġġixxu lill-minorenni online. Karatteristiċi, funzjonalitajiet jew formati speċifiċi implimentati fil-media soċjali+ jistgħu jkunu ta' ħsara b'mod differenti, skont iċ-ċirkostanzi soċjali u personali tat-tfal jew tal-adolexxenti. Il-minorenni li jappartjenu għal gruppi ta' minoranza razzjali, etnika u reliġjuża, membri tal-komunità LGBTQ+, daww bi bżonnijiet edukattivi speċjali jew daww li diġà kellhom kundizzjonijiet ta' saħħa mentali jistgħu jkunu partikolarment vulnerabbli għall-ħsara online. Din il-vulnerabbiltà hija, naturalment, amplifikata mill-media soċjali u minn servizzi diġitali oħra li huma dannużi, manipulattivi jew li joħolqu dipendenza fid-disinn jew fil-kontenut tagħhom. Hekk kif dawn il-karatteristiċi jevolvu, hekk ukoll għandhom jevolvu r-riċerka u l-ġbir tal-evidenza.

Ir-riskji għas-saħħa fiżika u mentali li l-media soċjali u servizzi diġitali oħra joħolqu għall-minorenni huma estensivi. F'termini ta' saħħa fiżika, il-ħin eċċessiv quddiem l-iskrin jissostitwixxi l-logħob u l-isport fuq barra u jista' jkollu impatt fuq is-saħħa, fuq is-saħħa fiżika u fuq l-irqad tat-tfal. L-użu tal-media soċjali+ u tal-apparati f'età bikrija jieħu post l-esplorazzjoni Prattika u l-interazzjonijiet soċjali wiċċ imb'wiċċ. Dan jista' jaffettwa l-iżvilupp soċjoemozzjonali u s-suxxettibbiltà għal kwistjonijiet ta' saħħa mentali. L-użu fit-tul tal-apparat jista' jipprovoka wkoll problemi, bħal kwistjonijiet muskuloskeletalni u strapazz diġitali tal-għajnejn.

Ir-riskji għas-saħħa mentali maħluqa mill-użu tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra għat-tfal huma sinifikanti. Ir-riskji tal-ambjent tal-media soċjali+ li jagħmlu ħsara diretta lis-saħħa mentali tat-tfal jikkoinċidu mal-potenzjal tagħhom li jaggravaw kwistjonijiet ta' saħħa mentali li jeżistu minn qabel, inklużi d-dipressjoni u l-ansjetà. Hawnhekk ukoll, il-fatturi soċjali u individwali jiddeterminaw l-esponiment tat-tfal u tal-adolexxenti għar-riskji.

B'mod ġenerali, l-użu frekwenti ħafna tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra fost it-tfal u l-adolexxenti huwa assoċjat ma' problemi ta' rqad u konċentrazzjoni, u rati ogħla ta' dipressjoni u ansjetà. Il-karatteristiċi ta' disinn li joħloq dipendenza jamplifikaw dawn l-effetti billi jinkoraġġixxu l-verifika kompulsiva, il-"biża' li nitilfu xi ħaġa" (FOMO, fear of missing out) u li wieħed iqabbel ruħu aktar ma' persuni oħra. Dan jista' jnaqqar l-awtostima tal-minorenni u jżid l-istress. L-amplifikazzjoni algoritmika u s-sistemi ta'

rakkomandazzjoni għandhom il-potenzjal li jtejb u d-diżinformazzjoni u d-diskors ta' mibegħda. Hsara qawwija minn dawn l-effetti tiġi esperjenzata b'mod partikolari minn gruppi vulnerabbli online.

Ir-riskji li l-minorenni huma esposti għal kontenut kriminali u illegali online huma konsiderevoli. Kemm l-adulti kif ukoll il-minorenni jisfruttaw bis-sħiħ il-media soċjali u servizzi diġitali oħra, inklużi l-pjattaformi tal-logħob, biex jinvolve ruħhom mat-tfal u l-adolesxenti. Ir-riskji jinkludu l-esponiment għall-abbuż sesswali tat-tfal (materjal), il-grooming, il-bullying ċibernetiku, ir-radikalizzazzjoni u l-inċitament għat-twettiq ta' atti illegali, vjolenti jew terroristiċi. L-użu mifrux tal-ġħodod tal-IA joħloq theddid serju għat-tfal u għall-adolesxenti mill-produzzjoni ta' materjal sintetiku ta' abbuż sesswali tat-tfal (pereżempju, deepfakes). Dawn l-użi ħżiena għandhom effetti drastici fuq l-iżvilupp tal-minorenni, is-saħħa mentali u fiżika tagħhom, u – fl-aktar każijiet serji – jistgħu jiswew ħajjithom.

Il-media soċjali u fornituri oħra ta' servizzi diġitali jżommu r-responsabbiltà primarja li jżommu lill-minorenni sikuri fis-servizzi tagħhom. Barra minn hekk, il-ġenituri u l-indoktraturi għandhom rwoli importanti fis-superviżjoni tal-ħin tat-tfal u tal-adolesxenti online, u biex jiggwidaw lill-minorenni fl-indirizzar tar-riskji li jiffaċċjaw fl-ambjenti tal-media soċjali+ flimkien. L-iżgurar ta' attivitajiet offline adegwati u interazzjonijiet wiċċ imb'wiċċ huwa kruċjali f'kull età.

Minkejja diversi ħsarat potenzjali, **id-dinja tal-media soċjali+ toffri ħafna opportunitajiet lit-tfal u lill-adolesxenti.** Meta l-minorenni jiġu inkoraġġuti jinteraġixxu b'mod sikur online u jkollhom ħiliet diġitali sodi, l-użu tal-media soċjali u ta' servizzi diġitali oħra jista' jkun ta' benefiċċju għall-benesseri, għall-konnettività soċjali, jista' jipprovdi networks ta' appoġġ bejn il-pari, opportunitajiet għall-espressjoni personali, involviment ċiviku u tagħlim indipendenti. L-inizjattivi mmirati tal-ħiliet diġitali — bħal Internet Aħjar għat-Tfal, Ċentri għal Internet Aktar Sikur, u l-inkorporazzjoni tal-litteriżmu medjatiku fl-edukazzjoni u fil-kurrikula nazzjonali tal-edukazzjoni u t-taħriġ – urew li huma kapaċi jtejb u l-ħsieb kritiku, ir-reżiljenza għad-diżinformazzjoni, u l-abbiltà tal-minorenni li jinnavigaw online b'mod sikur.

Il-media soċjali u servizzi diġitali oħra li huma “sikuri sa mid-disinn” jistgħu jikkontribwixxu għat-tisħiħ tal-pożizzjoni u l-partecipazzjoni online tat-tfal u tal-adolesxenti billi jappoġġaw l-akkwist ta' ħiliet diġitali u l-litteriżmu medjatiku. Edukazzjoni diġitali xierqa għall-età mogħtija mill-iskejjel bl-appoġġ tal-ġenituri u tal-indoktraturi tista' wkoll tgħammar lill-minorenni biex jaħtfu l-opportunitajiet tad-dinja online u jimmaniġġjaw ir-riskji u l-ħsarat possibbli.

Il-ħtieġa li jiġu indirizzati r-riskji speċifiċi għall-età

Hekk kif it-tfal jikbru u jsiru aktar indipendenti, il-kapaċità tal-ġenituri li jissorveljaw l-attivitajiet online tat-tfal tonqos. Ir-rwol tal-inflwenza mill-ħbieb jikber. Matul l-adolesxenza, hekk kif jilħqu l-maġġoranza, il-minorenni jsiru dejjem aktar awtonomi fl-użu online tagħhom u jkunu jistgħu jifhmu u jindirizzaw aħjar ir-riskji li huma esposti

għalihom online. Persuna ta' 3 snin u persuna ta' 16-il sena naturalment għandhom ħtiġijiet differenti. Dan jenfasizza **l-importanza ta' approċċ sensitiv mil-lat tal-iżvilupp għas-sikurezza tat-tfal online** kif applikajnieh f'dan ir-rapport, **billi għamilna distinzjoni bejn gruppi ta' etajiet differenti:**

Taħt l-età ta' 3 snin, it-tfal ibatu primarjament minn riskji relazzjonali u mill-perikli ta' "teknoferenza"¹ bħala utenti passivi online. Ir-riskji jirriżultaw l-aktar mill-fatt li l-persuni li jindukraw lit-tfal jissostitwixxu l-interazzjoni diretta b'ħin quddiem l-iskrin biex iżommu lit-tfal żgħar "kalmi" jew biex jalljenawhom. Dan jista' jkollu impatt fuq il-firxa tal-attenzjoni tat-tfal, il-kisba tal-lingwi u l-iżvilupp soċjoemozzjonali.

Bejn it-3 snin u l-5 snin, it-tfal bħala utenti indipendenti emergenti b'superviżjoni huma dejjem aktar vulnerabbli għar-riskji preżenti fl-ambjenti online u relatati ma' esponiment oġġett għall-iskrins. Il-media soċjali u servizzi diġitali oħra li huma ottimizzati għal gratifikazzjoni immedjata, premji repetitivi u stimolazzjoni esterna kontinwa huma fundamentalment mhux adatti għall-kapaċitajiet li qed jiżviluppaw tat-tfal u jistgħu jagħmlu ħsara lill-iżvilupp fit-tul tagħhom.

Bejn s-6 snin u d-9 snin, l-użu mit-tfal tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra jiżdied b'mod sinifikanti. Il-feedback esternalizzat tad-dinja online (pereżempju, likes, punteġġi u leaderboards) jinteraġixxi ma' awtostima li tibbaża fuq l-iżvilupp tal-kompetenzi fid-dinja reali. Dan jista' jimplifika l-ansjetà dwar il-prestazzjoni u t-tqabbil bejn il-pari, iżid il-vulnerabbiltà għall-bullying ċibernetiku, id-diskors ta' mibegħda, u l-fastidju mill-pari.

Bejn l-10 snin u t-12-il sena, l-aċċess tat-tfal għall-ispazji tal-media soċjali+ isir prerekwiżit ċentrali għall-partecipazzjoni soċjali. F'din l-età, it-tfal jiffaċċjaw sensittivitàet tal-iżvilupp akuti u amplifikazzjoni akbar xprunata mill-pjattaformi. Is-sistemi ta' rakkomandazzjoni algoritmika jintensifikaw it-tqabbil soċjali, l-esponiment għal kontenut dannuż jew illegali (inkluż materjal ta' abbuż sesswali tat-tfal, propaganda estremista, u diżinformazzjoni) u għal xejriet ta' disinn li joħloq dipendenza li jżidu s-sintomi ta' dipressjoni u ansjetà. Riċerka prospettiva reċenti tissuggerixxi li l-akkwist ta' smartphone għall-ewwel darba ta' 12-il sena (minflok ta' 13-il sena) jista' jkun marbut ma' riskju oġġett ta' dipressjoni u kwistjonijiet oħra ta' saħħa mentali wara sena^{vi}. Dan l-eżempju jenfasizza li, b'mod ġenerali, it-tfal huma partikolarment vulnerabbli taħt l-età ta' 13-il sena.

Bejn it-13-il sena u l-15-il sena, l-adolessenti jgħaddu minn użu awtonomu sorveljat għal użu awtonomu li jevolvi tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra. F'din l-età, il-forom tradizzjonali ta' superviżjoni mill-indoktrinati u l-edukaturi fl-iskola jsiru dejjem aktar ineffettivi. Ir-riskji qed jissawru dejjem aktar mill-istrutturi tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra, aktar milli mill-imġiba individwali waħedha. Sfida ewlenija tinsab fl-indirizzar ta' sistemi algoritmici li jistrutturaw l-esponiment u jinfluwenzaw l-imġiba, filwaqt li joperaw bi trasparenza limitata.

¹ L-interruzzjoni tal-interazzjonijiet bejn il-ġenituri u t-tfal minħabba t-teknoloġija.

It-tranzizzjoni lejn l-awtonomija hija parti normali tat-tkabbir fid-dinja online tal-lum, kif inhi offline. Għalhekk, il-kwistjoni mhijiex kif l-adolexxenti jinżammu lura fit-tranzizzjoni tagħhom lejn l-awtonomija, iżda kif jiġi limitat l-esponiment tagħhom għall-ħsara matul stadju tal-ogħla vulnerabbiltà għall-iżvilupp. Il-protezzjoni effettiva teħtieġ approċċ infurmat dwar l-iżvilupp u b'diversi livelli li jikkombina r-regolamentazzjoni tal-media soċjali u ta' servizzi diġitali oħra, l-interventi edukattivi, u l-appoġġ għall-awtoregolamentazzjoni u l-użu kritiku tal-media.

Fl-aħħar nett, **bejn is-16 u t-18-il sena**, l-adolexxenti jesperjenzaw stadju ta' żieda fil-konsolidazzjoni tal-identità u awtonomija dejjem akbar. Il-kapaċitajiet li qed jevolvu tal-adolexxenti jgħammruhom aħjar biex jifhmu u jitrattaw ir-riskji li jiffaċċjaw online. Madankollu, l-iżvilupp newrobijoloġiku għadu 'l bogħod milli jitlesta, u r-riskji ta' dipendenza, ansjetà u kwistjonijiet ta' saħħa mentali huma aggravati mill-użu tal-media soċjali u ta' servizzi diġitali oħra. L-adolexxenti f'din l-età jeħtieġ li jiksbu l-ħiliet meħtieġa (pereżempju, il-ħsieb kritiku u l-evalwazzjoni) biex jinnavigaw b'suċċess u b'mod sikur id-dinja diġitali, u biex jisfruttaw il-potenzjal sħiħ tagħha.

Sitt Prinċipji Gwida għall-protezzjoni u għall-inkoraġġiment tal-minorenni online

Il-preżenza kemm tar-riskji kif ukoll tal-opportunitajiet għat-tfal u l-adolexxenti fl-ambjent tal-media soċjali+ titlob qafas ta' politika komprensiv li jipproteġi kif ukoll jinkoraġġixxi lill-minorenni online. **Is-Sitt Prinċipji Gwida li ġejjin żviluppali mill-Kopresidenti mexxew il-ħidma tal-Bord Speċjali** u huma riflessi fl-istruttura ta' dan ir-rapport. Il-miżuri għandhom jinbnew fuq evidenza u analiżi robusti tal-isfidi u l-opportunitajiet li t-tfal jiffaċċjaw online. L-implimentazzjoni u l-evalwazzjoni effettivi huma kruċjali biex jiġu żgurati r-riżultati.

- **Prinċipju 1: Approċċ ta' żvilupp (ara l-kapitolu 1)**

L-iżgurar ta' regolamentazzjoni xierqa għall-età u gwida differenzjata. L-iżvilupp fi stadji tat-tfal u tal-adolexxenti jitleb it-tfassil u l-użu ta' miżuri ta' protezzjoni li jindirizzaw ir-riskji li jiffaċċjaw f'etajiet speċifiċi. Fejn possibbli, dawn il-miżuri għandhom iqisu ċ-ċirkostanzi personali u soċjali tat-tfal, li jista' jkollhom effetti aggravanti fuq l-esponiment tagħhom għar-riskju.

- **Prinċipju 2: Ugwaljanza u diversità (ara l-kapitolu 2)**

Rikonoxximent tal-inugwaljanzi fir-riskji u l-esponiment għal ħsara online għal etajiet u gruppi soċjoekonomiċi differenti. Il-ġeneru, is-sesswalità, l-isfondi razzjali, etniċi u reliġjużi, il-ħtiġijiet edukattivi speċjali u l-kwistjonijiet ta' saħħa mentali li jeżistu minn qabel kollha jiddeterminaw il-vulnerabbiltà tal-minorenni għall-ħsara online. Dawn il-fatturi jinfluwenzaw ukoll ir-riżorsi u l-kapaċitajiet li l-ġenituri u l-indoktraturi jkollhom biex jappoġġaw lit-tfal u lill-adolexxenti fi triqithom lejn l-awtonomija.

- **Prinċipju 3: Protezzjoni tal-minorenni (ara l-kapitolu 3)**

It-tfal u l-adolessenti jridu jkunu jistgħu jibbenefikaw minn spazji sikuri tal-media soċjali+. Il-protezzjoni tal-minorenni kontra kontenut ta' ħsara, karatteristiċi li joħolqu dipendenza, negligenza diġitali² u reati online (pereżempju, abbuż sesswali) għandha tiġi implimentata fit-tfassil tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra. Kwalunkwe kontenut jew karatteristika ta' ħsara għandha tkun tista' tiġi rrapportata faċilment mill-minorenni. Tali rapporti għandhom jingħataw prijorità u l-kontenut jew il-karatteristiċi dannużi jitneħħew minnufih mill-fornituri.

- **Prinċipju 4: Ir-responsabbiltà tas-servizzi diġitali u d-drittijiet tal-konsumatur (ara l-kapitolu 3)**

Il-media soċjali u fornituri oħra tas-servizzi diġitali jridu jerfgħu r-responsabbiltà primarja biex jiżguraw li l-ispace online jkunu sikuri biex il-minorenni jaċċessawhom u jużawhom. Jiġu inċentivati miżuri ta' "sikurezza sa mid-disinn" mis-servizzi diġitali u tiġi infurzata malajr regolamentazzjoni bbażata fuq il-kontenut. Il-media soċjali u fornituri oħra tas-servizzi diġitali għandhom ikunu obbligati jagħtu prova li l-karatteristiċi tas-servizzi tagħhom mhumiex dannużi qabel ma jippermettu lit-tfal u l-adolessenti jaċċessawhom.

- **Prinċipju 5: Inkoraġġiment u edukazzjoni tal-media (ara l-kapitolu 4)**

Il-ġenituri u l-indoktraturi, l-għalliema u l-edukaturi jiġu permessi jappoġġaw it-tranżizzjoni gradwali tat-tfal u tal-adolessenti lejn użu online sikur u awtonomu. Li jiġu offruti biżżejjed opportunitajiet (pereżempju, taħriġ fil-litteriżmu diġitali u medjatiku) u infrastruttura adegwata biex il-ġenituri jkunu jistgħu jirriflettu dwar l-attivitajiet tagħhom stess u jiggwidaw l-interazzjonijiet online tal-minorenni. Il-miżuri jridu jitfasslu skont ir-rwoli tal-indoktraturi u tal-edukaturi, li jevolvu hekk kif it-tfal u l-adolessenti jimmaturaw.

- **Prinċipju 6: Id-drittijiet u l-parteeċipazzjoni tat-tfal (ara l-kapitolu 4)**

Is-salvagwardja tad-dritt tat-tfal għal parteċipazzjoni, interazzjoni u kokreazzjoni sikuri, online u offline. Id-drittijiet tat-tfal, kif mifhuma skont l-oqfsa internazzjonali rilevanti,³ għandhom dejjem jirfdu l-miżuri għall-protezzjoni tat-tfal. Ir-restrizzjonijiet fuq l-età jridu jirrispettaw id-drittijiet tat-tfal online, ikunu proporzjonati, limitati fiż-żmien u bbilanċjati mal-aħjar interessi tat-tfal. Dan jenfasizza wkoll il-ħtieġa li jsir investiment fl-attivitajiet offline għall-minorenni f'kull età u li dawn jiġu promossi.

² Jekk l-indoktratur jonqos repetutament milli jipprovdi attenzjoni, rispons, superviżjoni jew protezzjoni xierqa għall-iżvilupp għax it-teknoloġiji diġitali jinterferixxu ma' funzjonijiet essenzjali ta' indoktratur, jissostitwixxuhom jew jimminawhom.

³ B'mod partikolari, il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tat-Tfal u l-kummenti ġenerali tal-Kumitat dwar id-Drittijiet tat-Tfal, il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, u l-Istrateġija tal-UE dwar id-Drittijiet tat-Tfal.

Konsulenti Speċjali għall-President u l-Kopresidenti tal-Bord Speċjali dwar is-sikurezza tat-tfal online

Prof. Dr. Jörg M. Fegert

Dr. Maria Melchior

Prof. Dr. Jörg M. Fegert

Id-Direttur Mediku tad-Dipartiment tal-Psikjatrija, il-Psikosomatika, u l-Psikoterapija tat-Tfal u tal-Adolexxenti fl-Isptar tal-Università ta' Ulm

Dr. Maria Melchior

Id-Direttur tar-Riċerka tal-Institut national de la santé et de la recherche médicale ta' Franza (INSERM)

SITT PRINĊIPJI TA' GWIDA

Għall-protezzjoni u l-inkoraġġiment tal-minorenni online

SIKUREZZA TAT-TFAL ONLINE

ANALIŻI TAS-SITWAZZJONI

APPROĊĊ TA' ŻVILUPP

L-iżgurar tar-regolamentazzjoni xierqa għall-età u ta' gwida differenzjata

UGWALJANZA U DIVERSITÀ

Rikonoxximent tal-inugwaljanzi fir-riskji, l-esponiment, u l-ħsara diġitali fil-gruppi kollha

PROTEZZJONI TAL-MINORENNI

Protezzjoni kontra kontenut ta' ħsara, disinn li joħloq dipendenza, negligenza diġitali, reati (eż. abbuż sesswali, fastidju)

IR-RESPONSABBILTÀ TAS-SERVIZZI DIĠITALI U D-DRITTIJET TAL-KONSUMATUR

Infurzar tas-sikurezza sa mid-disinn u regolamentazzjoni bbażata fuq il-kontenut

INKORAĠĠIMENT U EDUKAZZJONI TAL-MEDIA

Li l-ġenituri u l-induktraturi jigu permessi jappoġġaw il-ħiliet diġitali u l-litteriżmu tal-media tal-minorenni għal użu responsabbli

DRITTIJET U PARTEĊIPAZZJONI TAT-TFAL

Salvagwardja tad-dritt għal parteċipazzjoni sikura u l-kokreazzjoni online

MIŻURI

EVALWAZZJONI

Rakkomandazzjonijiet ewlenin għall-protezzjoni u l-inkoraġġiment tal-minorenni online

L-oġettiv ġenerali tar-rakkomandazzjonijiet ta' dan ir-rapport, li jibnu fuq l-approċċ sensitiv għall-iżvilupp u jirriflettu s-Sitt Prinċipji Gwida, huwa li jibbilanċjaw il-ħtieġa li t-tfal u l-adolexxenti online jiġu protetti mad-drittijiet tagħhom li jipparteċipaw fid-dinja tal-media soċjali+ u li jaħtfu l-opportunitajiet tagħha.

Rakkomandazzjonijiet dwar l-użu xieraq għall-età tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra

- 1. bejn 0 snin u sentejn: Jiġu evitati l-iskrins u l-media soċjali+.** L-evitar ta' esponiment estensiv għall-iskrinS matul it-tfulija bikrija ma jfissirx projbizzjoni diretta. Minflok, jirrikonoxxi l-ħtiġijiet ta' żvilupp tat-tfal fir-rigward tal-, l-iżvilupp sensorjali u l-kisba bikrija tal-lingwa. Il-ġenituri u l-indokraturi għandhom jagħtu prijorità lill-interazzjonijiet wiċċ imb'wiċċ u jkunu konxji tal-użu tagħhom stess ta' apparati diġitali biex joffru mudell pożittiv u jevitaw it-"teknoferenza". Dan l-approċċ huwa konformi mar-rakkomandazzjonijiet tal-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa biex jiġi evitat tfixkil għall-iżvilupp newrobijoloġiku u konjittiv tat-tfal, għall-formazzjoni ta' rabtiet emozzjonali u għall-problemi fiżiċi (pereżempju, li jaffettwaw il-viżjoni).
- 2. bejn 3 snin u 12-il sena: Użu sorveljat ta' media soċjali+ u apparat xieraq għall-età.** It-tfal ma għandhomx jithallew jużaw apparat li jaħdem bl-internet mingħajr superviżjoni. L-iskejjel għandhom jipprovdu l-faċilitajiet għal użu sorveljat u limitat ta' apparat għal skopijiet edukattivi li jappoġġaw il-litteriżmu diġitali u medjatiku, ir-reżiljenza emozzjonali, u r-riflessjoni kritika dwar ir-riskji. Il-ġenituri u l-indokraturi għandhom jissorveljaw u jappoġġaw l-awtonomija diġitali gradwalment b'media soċjali xierqa għall-età u servizzi diġitali oħra. Għandu jkollhom ukoll konverżazzjonijiet regolari mat-tfal dwar il-benefiċċji u r-riskji potenzjali tal-interazzjonijiet tal-minorenni online. Kemm l-indokraturi kif ukoll l-edukaturi għandhom ikomplu jinkoraġġixxu lit-tfal f'din l-età biex jieħdu sehem f'attivitajiet offline.
- 3. bejn 13 u 18-il sena: Użu awtonomu li jevolvi tal-media soċjali+ xierqa għall-età.** Mit-13-il sena sat-18-il sena, l-adolexxenti għandu jkollhom aċċess biss għal media soċjali xierqa għall-età u "sikura b'mod awtomatiku" u servizzi diġitali oħra li daħħlu b'mod attiv karatteristiċi ewlenin ta' sikurezza (pereżempju, limiti għal sistemi infiniti ta' skrolljar u rakkomandazzjoni). Sakemm jiġu żviluppati dawn il-media soċjali u servizzi diġitali oħra "sikuri b'mod awtomatiku", il-kontroll u s-superviżjoni individwali tal-ġenituri adattati għall-età jibqgħu essenzjali. Jistgħu jiġu kkunsidrati miżuri ta' prekawżjoni addizzjonali mir-regolaturi. Hekk kif l-adolexxenti li għandhom 'il fuq minn 16-il sena jimxu lejn awtonomija diġitali akbar, ir-riskji relatati mal-esponiment għal kontenut dannuż online jibqgħu. Bħala tali, il-ġenituri u l-indokraturi għandhom ikomplu l-konverżazzjonijiet mal-minorenni dwar l-

esperjenzi online tagħhom. L-adolessenti għandu jkollhom aċċess privileġġat għal servizzi ta' appoġġ u sistemi tal-ilmenti, filwaqt li jibbenefikaw minn networks ta' appoġġ bejn il-pari li jippromwovu l-użu responsabbli tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra.

Użu xieraq għall-età tal-media soċjali+ mill-minorenni

Rakkomandazzjonijiet għall-protezzjoni tat-tfal u l-adolesxenti online

- **Hija proposta restrizzjoni armonizzata tal-aċċess fl-UE kollha għall-media soċjali u servizzi diġitali oħra għat-tfal taħt it-13-il sena.**

Hija meħtieġa restrizzjoni armonizzata tal-aċċess fl-UE kollha għall-media soċjali u għal servizzi diġitali oħra, inklużi kumpaniji tal-IA, għat-tfal taħt it-13-il sena. Restrizzjoni armonizzata tal-aċċess tiffaċilita l-implimentazzjoni ta' assigurazzjoni tal-età proporzjonata u li tirrispetta d-drittijiet u tteġġeġ ir-rekwiżiti tas-sikurezza sa mit-tfassil għall-media soċjali u fornituri oħra tas-servizzi diġitali. Taħt l-età ta' 13-il sena, it-tfal għandu jkollhom aċċess limitat fiż-żmien għal ambjenti tal-media soċjali+ xierqa għall-età biss b'awtorizzazzjoni u superviżjoni tal-ġenituri jew f'kuntesti edukattivi. Mill-età ta' 13-il sena, l-adolesxenti għandhom jibbenefikaw minn użu awtonomu li jevolvi ta' media soċjali xierqa għall-età u sikura u servizzi diġitali oħra.

Ir-regoli armonizzati dwar età minima ta' 13-il sena fl-UE kollha jikkontribwixxu għall-funzjonament xieraq tas-Suq Uniku billi jiżguraw qafas ta' konformità uniku għall-fornituri. Ir-regoli armonizzati jiffaċilitaw l-infurzar u s-superviżjoni mir-regolaturi kemm fil-livell nazzjonali kif ukoll f'dak tal-UE. Dan jiżgura wkoll livell ugwali ta' protezzjoni għall-minorenni kollha online madwar l-UE, irrispettivament mill-kuntesti soċjoekonomiċi, kulturali u nazzjonali.

- **Jiġu introdotti sistemi effettivi ta' assigurazzjoni tal-età biex jivverifikaw l-età u jirfdu approċċi ta' sikurezza sa mit-tfassil u xierqa għall-età biex jipproteġu u jinkoraġġixxu lill-minorenni online.**

Il-metodi ta' assigurazzjoni tal-età – kemm il-verifika tal-età kif ukoll l-istima tal-età – iridu jkunu proporzjonati u jirrispettaw ir-rekwiżiti minimi, b'mod partikolari fir-rigward tad-drittijiet fundamentali tal-utenti, inklużi d-drittijiet tat-tfal u s-salvagwardji relatati. Kwalunkwe metodu użat biex tiġi vverifikata l-età għandu jżomm l-oġġla standards ta' privatezza u protezzjoni tad-data, u jenħtieġ li ma jwassalx għall-ipproċessar ta' dokumenti tal-identità u data bijometrika għall-fini ta' stima tal-età. Jenħtieġ li jiġu implimentati standards tekniċi bħal “Prova ta' Għarfien Zero” biex jiġi żgurat li kemm il-pjattaforma meħtieġa biex tiġi vvalutata l-età kif ukoll il-fornitur tal-verifika tal-età ma jirċievu l-ebda informazzjoni li tista' twassal għat-traċċar jew l-identifikazzjoni tal-utent.

Il-metodi ta' assigurazzjoni tal-età għandhom ikunu preċiżi fid-determinazzjoni tal-età jew tal-gruppi ta' età meħtieġa u faċli u affidabbli biex jintużaw fil-prattika, f'kundizzjonijiet tal-ħajja reali. Il-metodi għandhom ikunu robusti biex jiġu evitati ċ-ċirkomvenzjoni u t-theddid għaċ-ċibersigurtà, inklużivi (u mhux diskriminatorji), u disponibbli b'mod ugwali għal dawk kollha li jeħtieġ li jużawhom. Il-media soċjali u fornituri oħra ta' servizzi diġitali jridu jirrispettaw l-obbligu tagħhom li jipprevjenu lill-

minorenni milli jiġu esposti għal servizzi riskjużi jew utenti li jippersonifikaw lit-tfal u lill-adolesxenti.

- **Jiġu estiżi u armonizzati r-regoli dwar il-karatteristiċi ewlenin tas-sikurezza fid-disinn tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra.**

Sikurezza ċara sa mid-disinn u salvagwardji xierqa għall-età (pereżempju, limiti potenzjali fuq l-iskrolljar infinit, l-autoplay, l-push notifications, u magni ta' rakkomandazzjoni personalizzati problematiċi) għandhom jiġu inkorporati fil-media soċjali u f'servizzi diġitali oħra. Sabiex jiġu indirizzati disinni li joħolqu dipendenza, dark patterns, kuntatt mhux mitlub u rabbit holes, is-settings awtomatiċi protettivi għandhom ikunu parti integrali mill-media soċjali u servizzi diġitali oħra. L-estensjoni u l-armonizzazzjoni tar-regoli dwar il-karatteristiċi ewlenin tas-sikurezza jiżguraw iċ-ċertezza u l-uniformità fl-ambjent tal-media soċjali+. Minhabba l-iżvilupp rapidu tat-teknoloġija, kwalunkwe regola dwar il-karatteristiċi ta' sikurezza ewlenin jenħtieġ li tkun adattabbli biex tindirizza kontinwament karatteristiċi ta' disinn dannużi ġodda.

- **Ir-responsabbiltà li jipprovaw li l-prodotti u s-servizzi tagħhom huma sikuri għall-minorenni għandha titqiegħed fuq il-media soċjali u fornituri oħra ta' servizzi diġitali.**

Għandhom japplikaw restrizzjonijiet speċifiċi fuq l-età sakemm jiġu introdotti karatteristiċi ewlenin tad-disinn tas-sikurezza li jipproteġu lit-tfal u lill-adolesxenti mill-media soċjali u minn fornituri oħra tas-servizzi diġitali. Sakemm il-fornituri jkunu urew karatteristiċi sikuri u xierqa għall-età, u għalhekk jikkonformaw mal-miżuri tal-UE u dawk nazzjonali, ma għandux ikollhom aċċess għall-minorenni. Meta jkun hemm verżjoni "sikura b'mod awtomatiku", il-karatteristiċi mhux xierqa għall-età (karatteristiċi għall-adulti) għandhom jiġu attivati biss wara assigurazzjonijiet effettivi tal-età.

- **Jissaħħu l-kapaċitajiet ta' infurzar u evalwazzjoni.**

Minhabba d-diversi regoli li issa japplikaw għas-sikurezza tat-tfal online (id-DSA, il-GDPR, l-Att dwar l-IA, eċċ.), l-awtoritajiet superviżorji għandhom jintensifikaw il-kooperazzjoni u jiskambjaw informazzjoni fl-oqfsa legali kollha. Dan huwa kruċjali biex jiġu evitati l-inkonsistenzi u biex jiġi żgurat ambjent legali koerenti, prevedibbli u effettiv ibbażat fuq il-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali. Il-Kummissjoni Ewropea għandha tesplora mekkaniżmi li jippermettu kooperazzjoni bla xkiel bejn l-awtoritajiet superviżorji biex jiġu sfruttati l-istrutturi ta' infurzar eżistenti. Barra minn hekk, hemm bżonn li jiġi vvalutat jekk humiex meħtieġa riżorsi addizzjonali u ristrutturar għar-regolaturi responsabbli għall-infurzar u l-evalwazzjoni. Għandhom jiġu kkunsidrati azzjonijiet biex jissaħħaħ ir-rwol tas-soċjetà ċivili fl-infurzar u l-

kontribut tagħhom għall-kapaċità tal-infurzar, inkluż permezz ta' strutturi eżistenti. L-infurzar għandu jkun komplementari u jevita azzjonijiet konfligġenti.

- **Jiġu adottati malajr miżuri biex jiżguraw li l-media soċjali u fornituri oħra tas-servizzi diġitali jkollhom obbligi ċari biex jipprevjenu, jidentifikaw, jirrapportaw u jimblukkaw l-abbuż sesswali tat-tfal online, inkluż fil-komunikazzjoni interpersonali.**

Id-distakk fis-sikurezza tat-tfal li jeżisti bħalissa minhabba l-iskadenza tar-Regolament Interim li jistabbilixxi regoli għall-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-abbuż sesswali tat-tfal (ir-Regolament Interim CSA) irid jimtela malajr. Il-koleġiżlaturi tal-UE għandhom jadottaw malajr ir-Regolament fit-tul propost għall-prevenzjoni u l-ġlieda kontra l-abbuż sesswali tat-tfal. Aktar minn 80 % tal-investigazzjonijiet dwar l-abbuż sesswali tat-tfal jibdew minn rapporti ppreżentati mill-media soċjali u minn fornituri oħra tas-servizzi diġitali. It-tfal spiss jibżgħu jirrapportaw abbuż. L-identifikazzjoni ta' materjal ta' abbuż sesswali tat-tfal, inkluż fil-komunikazzjoni interpersonali, spiss ikun l-uniku mod biex dan jitwaqqaf.

- **L-Istati Membri jistgħu jintroduċu restrizzjonijiet prekawzjonarji addizzjonali fuq l-aċċess għall-media soċjali u għal servizzi diġitali oħra minn 13-il sena 'il quddiem.**

Restrizzjonijiet prekawzjonarji addizzjonali fuq l-aċċess għandhom ikunu komplementari għar-restrizzjoni fuq l-aċċess fl-UE kollha għall-media soċjali u għal servizzi diġitali oħra taħt it-13-il sena. L-adolexxenti jista' jkollhom aċċess biss għal ambjent tal-media soċjali+ li jkun sikur, fir-rigward tal-kontenut u l-karatteristiċi tad-disinn, xieraq għall-età u mfassal b'kunsiderazzjoni tad-drittijiet u l-ħtiġijiet tagħhom. L-Istati Membri għandhom kuntesti storiċi u nazzjonali varjati u jistgħu jippreferu jadottaw limitu ta' età ogħla minn 13-il sena. Ir-restrizzjonijiet nazzjonali prekawzjonarji addizzjonali kollha fuq l-aċċess għandhom ikunu soġġetti għal evalwazzjoni kontinwa, u possibbilment jiġu vvalutati mill-ġdid, ladarba l-media soċjali u servizzi diġitali oħra jkunu saru sikuri b'mod awtomatiku għat-tfal u l-adolexxenti.

- **Jissahħaħ l-infurzar tar-regoli dwar l-aċċess tar-riċerkaturi għad-data u l-iskrutinju tagħha.**

L-Artikolu 40 tal-Att delegat tal-Att dwar is-Servizzi Diġitali (DSA) ta' Lulju 2025 fetaħ, fil-prinċipju, perkors ġdid għar-riċerkaturi verifikati biex jaċċessaw id-data tal-pjattaformi online. Din id-data tista' tintuża biex titwettaq riċerka li tikkontribwixxi għad-detezzjoni, l-identifikazzjoni u l-fehim tar-riskji sistemiċi, u għall-valutazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni tar-riskju li jippromwovu s-sikurezza tat-tfal online.

Jekk dan il-perkors iwettaqx il-wegħda tiegħu jiddependi fuq il-konformità tal-media soċjali u ta' fornituri oħra ta' servizzi diġitali u l-infurzar effettiv tar-regolaturi. Jiddependi wkoll fuq il-firxa ta' servizzi koperti, u l-kwalità u l-kontinwità tad-data pprovduta. Il-Kummissjoni għandha tevalwa l-prestazzjoni operattiva tar-rekwiżiti tal-aċċess għad-data u tal-iskrutinju tad-data tal-Artikolu 40 wara l-esperjenza inizjali tar-riċerkatur skont l-att delegat. Dan huwa kruċjali biex jiġi żgurat li l-pjattaformi online jsegwu t-talbiet għall-aċċess għad-data għall-finijiet ta' konformità, valutazzjoni tar-riskju u riċerka.

L-obbligi tal-aċċess għad-data mhumieks biss element ewlieni tas-sett ta' għodod għat-trasparenza tad-DSA, iżda huma wkoll parti mir-responsabbiltajiet usa' ta' mitigazzjoni tar-riskju tal-media soċjali u ta' fornituri oħra ta' servizzi diġitali. Pjattaformi iżgħar għandhom jiġu mhegħa wkoll biex jippermettu lir-riċerkaturi aċċess għad-data, meta jitqiesu r-riskji li dawn il-pjattaformi joħolqu għall-minorenni u r-rwol ta' skrutinju indipendenti fl-indirizzar ta' dawn ir-riskji. L-użu tal-Prinċipji Gwida FAIR⁴ għall-ġestjoni u l-amministrazzjoni tad-data xjentifika għandu jkun l-istandard fl-implimentazzjoni tal-Artikolu 40.

Rakkomandazzjonijiet biex it-tfal u l-adolesxenti jingħataw is-setgħa online

- **Jiġu estiżi l-opportunitajiet sikuri għall-minorenni biex jipparteċipaw b'mod attiv fit-tiswir tal-ambjent tal-media soċjali+.**

It-tfal u l-adolesxenti għandu jkollhom opportunitajiet sinifikanti biex isawru b'mod attiv il-leġiżlazzjoni, il-politiki u l-inizjattivi edukattivi li jippromwovu s-sikurezza u t-tisħiħ tal-pożizzjoni tat-tfal online. L-użu tal-għodod għall-parteeipazzjoni tat-tfal u ż-żgħażaġħ biex jinfurmaw din il-ħidma għandu jiġi estiż. B'mod aktar speċifiku, it-tfal għandhom jiġu inklużi fit-tfassil kongunt tal-politiki dwar is-sikurezza, il-programmi ta' taħriġ, l-evalwazzjonijiet u l-linji gwida. Il-miżuri għandhom jiġu mmonitorjati u evalwati kontinwament biex jiġi vvalutat l-impatt tagħhom fuq is-sikurezza u d-drittijiet tat-tfal.

Il-proċessi ta' parteċipazzjoni għandhom jiżguraw li t-tfal jirċievu informazzjoni ċara, jifhemu kif se jintużaw il-kontribuzzjonijiet tagħhom, u jirċievu feedback dwar l-eżiti. Għandhom isiru sforzi speċjali biex jiġu inklużi tfal minn gruppi żvantaġġati, emarginati u vulnerabbli. Miżuri xierqa ta' salvagwardja għandhom jakkumpanjaw l-attivitajiet kollha ta' parteċipazzjoni li jnvolvu t-tfal.

⁴ Il-Prinċipji FAIR ta' Gwida għall-ġestjoni tad-data xjentifika ġew introdotti fl-2016 f'pubblikazzjoni fil-ġurnal Data Xjentifika. Il-prinċipji għandhom l-għan li jtejb u l-infrastruttura li tappoġġa l-użu mill-ġdid ta' data akkademika billi jtejb u l-kapaċità tal-magni u tal-individwi li jsibu u jużaw id-data. Ara: Wilkinson, M.D., et al. (2016). [The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship](#). Data Xjentifika, 3.

- **Jissaħħu l-mekkaniżmi tal-ilmenti u d-drittijiet tal-konsumatur għat-tfal u l-adolesxenti.**

Ir-rapporti u l-ilmenti mit-tfal u l-adolesxenti għandhom jiġu ttrattati bħala prijorità fil-proċeduri ta' moderazzjoni tal-kontenut mill-media soċjali u minn fornituri oħra tas-servizzi diġitali. L-obbligi tal-fornituri skont l-oqfsa eżistenti jeħtieġ li jissaħħu biex jiffinanzjaw b'mod xieraq l-helplines u l-mekkaniżmi tal-ilmenti. Dawn il-mekkaniżmi jridu jkunu xierqa għall-età, faċli għall-utent, aċċessibbli, jippreservaw il-privatezza, u effettivi.

- **Jiġu integrati l-edukazzjoni diġitali u l-azzjonijiet ta' litteriżmu għall-minorenni, il-ġenituri u l-indokraturi, l-għalliema u l-edukaturi.**

L-edukazzjoni u l-litteriżmu diġitali għandhom jiġu inkorporati fil-livelli kollha tal-edukazzjoni bħala ħila bażika ewlenija għall-minorenni, il-ġenituri u l-għalliema. Il-benesseri diġitali għandu jiġi integrat fl-edukazzjoni diġitali għal kulħadd.

L-edukazzjoni għandha tippermetti lit-tfal u lill-adolesxenti jevalwaw b'mod kritiku l-informazzjoni u s-sorsi online, u jirrikonoxxu tekniki ta' manipolazzjoni, inklużi d-diżinformazzjoni, id-deepfakes u r-reklamar immirat. Għandu jibni wkoll fehim fost il-minorenni, il-ġenituri u l-għalliema dwar kif jinħoloq u jiġi kondviż il-kontenut diġitali, u kif l-algoritmi jsawru dak li l-utenti jaraw u jesperjenzaw fid-dinja tal-media soċjali+.

L-edukazzjoni strutturata dwar is-sikurezza online għandha tibni ħiliet prattiċi fil-protezzjoni tad-data personali, fil-ġestjoni tal-konfigurazzjonijiet tal-privatezza, fiż-żamma ta' identitajiet diġitali siguri, u fl-identifikazzjoni tar-riskji b'mod partikolari fuq il-media soċjali, l-ambjenti tal-messaġġi u tal-logħob tal-azzard. Dawn il-ħiliet għandhom jiġu żviluppati progressivament, billi jibdew bid-drawwiet bażiċi tas-sikurezza u javvanzaw għal fehim aktar kumpless tal-impronti diġitali, il-kunsens, u r-riskji tal-pjattaformi. L-użu tajjeb għas-saħħa tal-iskrin għandu jiġi indirizzat permezz ta' gwida dwar il-bilanċ, il-ġestjoni tal-attenzjoni, u r-rikonoxximent ta' xejriet eċċessivi jew dannużi tal-użu.

- **Jinħolqu aktar opportunitajiet u infrastruttura adegwata biex jiġu appoġġati l-attivitajiet offline.**

L-Istati Membri u l-awtoritajiet lokali għandhom iżommu u jespandu l-aċċess għal sport, arti, klabbs taż-żgħażaġħ, libreriji u spazji komunitarji affordabbli biex jinkoraġġixxu involviment offline b'saħħtu u joħolqu alternattivi attraenti għall-użu eċċessiv tal-iskrin fost il-minorenni. Dan għandu jinkludi investiment f'ambjenti sikuri, inklużivi u adattati għall-età fejn il-minorenni jistgħu jikkollegaw, jitgħallmu, jilagħbu u jibnu relazzjonijiet pożittivi fil-komunitajiet tagħhom.

- **Tiġi promossa l-kokreazzjoni ta' Linji Gwida għall-Ġenituri.**

Flimkien mal-Assoċjazzjonijiet tal-Ġenituri, l-UE u l-Istati Membri għandhom jippromwovu l-iżvilupp ta' Linji Gwida għall-Ġenituri. Il-Linji Gwida jistgħu jipprovdu pariri ċari u aċċessibbli biex jagħtu s-setgħa lill-ġenituri u lill-indoktraturi biex jappoġġaw l-involvement sikur, responsabbli u pożittiv tal-minorenni mal-ambjenti tal-media soċjali+. Il-Linji Gwida għandhom jipprovdu pariri prattiċi dwar oqsma ewlenin, inklużi s-sikurezza u l-privatezza online, il-benesseri diġitali, l-użu etiku u responsabbli, u l-aċċess għall-appoġġ.

- **Jiġi żgurat finanzjament pubbliku suffiċjenti u standards komuni għall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u konsulenza bejn il-pari.**

L-UE u l-Istati Membri għandhom jiżguraw li ċ-Ċentri għal Internet Aktar Sikur u organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili komparabbli jkomplu jirċievu biżżejjed riżorsi finanzjarji u li l-ħidma tagħhom tkun ibbażata fuq standards komuni, żviluppati minn esperti. Dan huwa vitali biex jinżammu u jiġu żviluppati aktar l-attivitajiet tagħhom, inkluż is-sensibilizzazzjoni, it-taħriġ u s-servizzi ta' appoġġ. Il-finanzjament pubbliku huwa kruċjali biex jiġu ggarantiti l-indipendenza u l-koeżjoni.

Il-finanzjament għandu jappoġġa wkoll l-iżvilupp ulterjuri ta' konsulenza bejn il-pari, linji telefoniċi għall-ghajnuna, hotlines, riżorsi edukattivi, kampanji ta' sensibilizzazzjoni u attivitajiet ta' bini tal-kapaċità. Għandu jiġi dirett investiment addizzjonali biex jiżdedu l-viżibbiltà, l-aċċessibbiltà u l-ilħuq ta' dawn il-faċilitajiet, inkluż fost minorenni vulnerabbli, u biex jiġu appoġġati inizjattivi li jippromwovu ambjenti aktar sikuri tal-media soċjali+.

- **Li jsir disponibbli finanzjament fit-tul għar-riċerka longitudinali Ewropea fuq skala kbira u tkompli tappoġġa provi ta' kontroll aleatorji.**

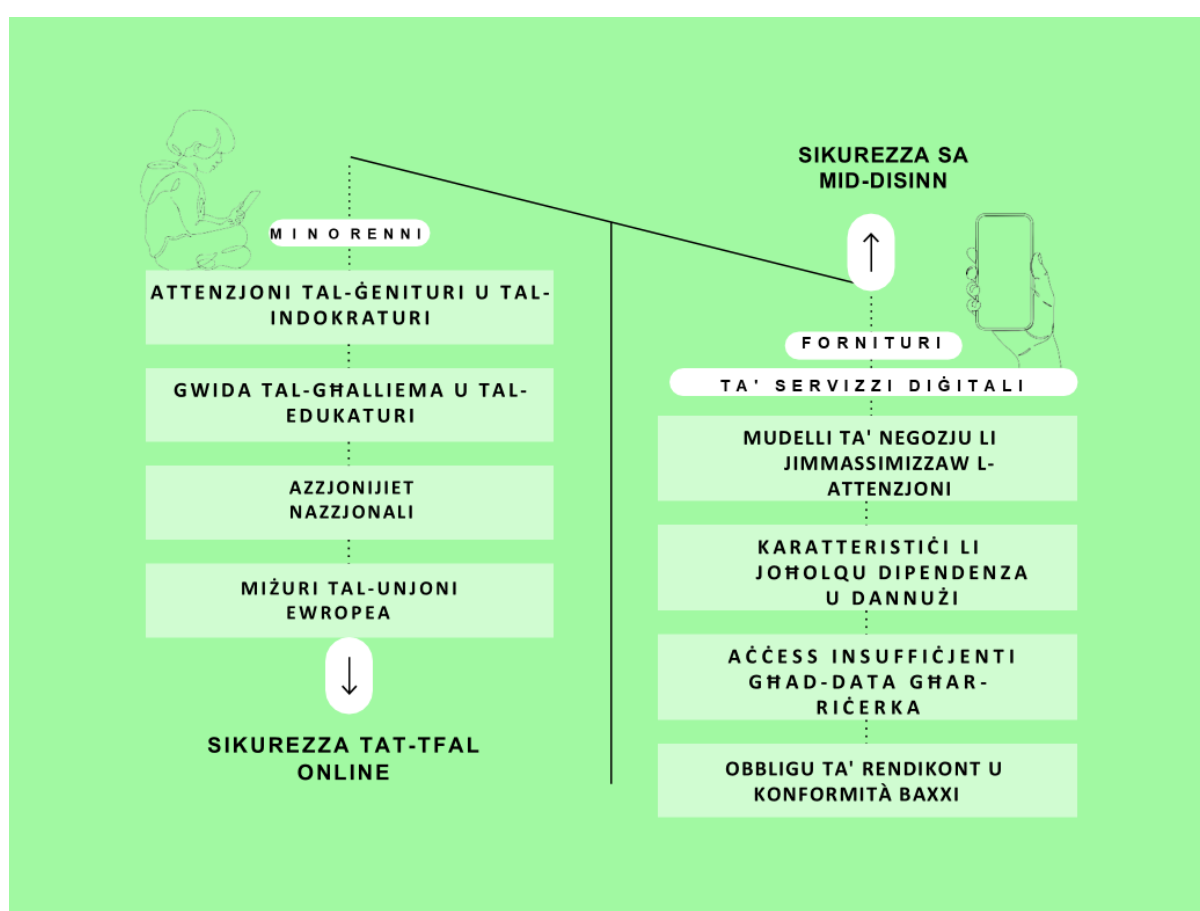
Eżempji, bħall-Istudju tal-Amerika ta' Fuq dwar l-Iżvilupp Kognittiv tal-Moħħ Adolexxenti (ABCD)⁵, jistgħu jispiraw riċerka longitudinali Ewropea fuq skala kbira relatata mas-sikurezza tat-tfal online. Id-disponibbiltà ta' evidenza longitudinali Ewropea fuq skala kbira (li tkopri perjodu ta' għaxar snin jew aktar) hija importanti biex tappoġġa approċċ ta' żvilupp u newrobijoloġiku għas-sikurezza tat-tfal online. Dan jgħin biex jiġu indirizzati l-lakuni fis-sejbiet fil-biċċa l-kbira korrelattivi fil-kuntest

⁵ L-Istudju ABCD huwa l-akbar studju fit-tul tal-iżvilupp tal-moħħ u s-saħħa tat-tfal fl-Istati Uniti. L-Istudju jsegwi l-iżvilupp tal-imġiba ta' aktar minn 11 000 tifel u tifla ta' bejn 9 u 10 snin permezz tal-adolessenza fl-età adulta żagħżuġha. Id-data miġbura se tippermetti l-ħolqien ta' standards bażi għall-iżvilupp tal-moħħ tal-adolessenti, u teżamina l-influwenzi tas-sess, il-ġeneru, l-irqad, l-attività fiżika u l-ħin quddiem l-iskrin fuq l-iżvilupp tal-adolessenti. Is-sejbiet tiegħu se jgħinu wkoll biex jinftehem l-iżvilupp ta' kwistjonijiet ta' saħħa mentali matul l-adolessenza u r-relazzjoni tagħhom mal-abbuż ta' sustanzi.

Ewropew dwar l-impatt tal-użu tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra fuq l-iżvilupp tal-minorenni, is-saħħa fiżika u mentali, u l-esponiment tagħhom għal ħsara online.

Il-provi ta' kontroll aleatorji (RCTs) huma wkoll kruċjali biex tissaħħaħ il-baži tal-evidenza għall-politika. Il-finanzjament tar-riċerka għandu jappoġġja b'mod esplicitu l-approċċi ta' żvilupp u psikopatoloġija li jinvestigaw is-suxxettibbiltà tal-minorenni għar-riskji online, influwenzati minn fatturi soċjali u individwali fit-tfulija u fl-adolessenza.

Illustrazzjoni 2: L-ibbilanċjar tal-ekosistema: sikurezza sa mid-disinn f' ambejnti tal-media soċjali+

Sikurezza online

SUGGERIMENTI GHAT-TFAL U T-TEENAGERS

Kun af id-drittijiet tiegħek – ftakar li għandek id-dritt li tkun sikur u rispettati online.

Kun gentili ma' persuni oħra online – il-media soċjali u l-gaming għandhom ikunu esperjenza pożittiva għal kulhadd. Tratta lil oħrajn birrispett li tixxerxa qabel ti trattat bih.

Aħseb qabel tippowstja – ir-ritratti, il-videos u l-kummenti jistgħu jibqgħu online għal dejjem. Ixxerxa issa biss dak li tkun komdu li oħrajn jarawh snin wara.

Ipotegi l-informazzjoni personali tiegħek – tixxerxa dettalji privati bħal ismek sħiħ, l-indirizz, l-iskola, in-numru tat-telefon, il-passwords, jew il-lokazzjoni live online.

Ftakar li l-IA hija għodda, mhux persuna ta' vera – L-AI tista' tagħmel żbalji u toħloq informazzjoni falza, immaġnijiet, videos, vuċijiet u messaġġi fake.

Iċċekkja qabel tafda jew tixxerxa – mhux kull haġa online hija vera. Dejjem iddubita informazzjoni, speċjalment stejjer, videos, jew messaġġi sorprendenti, u iċċekkja s-sorsi affidabbli qabel tixxerxa.

Irrikonoxxi l-periklu – ieqaf u aħseb dwar talbiet strambi minn "ħbieb ta' ħbieb", offerti "sbieħ wisq biex ikunu veri", jew messaġġi li jipprovaw jagħmlulek pressjoni biex tiegħu deċiżjoni.

Taċċettax ritratti jew talbiet biex tiċċettja minn strangers – jekk tiddubta l-età jew l-identità ta' persuna, saqsi lil adult jicċekkja min hu (jew għidilhom li "il-papa/il-mama qiegħed f'idej" u ara r-reazzjoni tagħhom).

Uża s-settings tal-privatezza u tas-sigurtà – żomm il-kontijiet tiegħek privati, uża passwords b'saħħithom u ixgħel il-karatteristiċi tas-sigurtà addizzjonali kull meta jkun possibbli.

Tixxerxa immaġnijiet privati – qatt tixxerxa ritratti jew vidjos intimi, anki jekk xi hadd jagħmlilek pressjoni (speċjalment jekk tkun taħt it-18-il sena). Ladarba xxerxat, huma jkunu lil hinn mill-kontroll tiegħek.

Ibblokkja, irrapporta u żomm l-evidenza – jekk xi hadd online qed jintimidak, jiskemmjak, jheddek jew iġiegħlek tħossok skomdu, irrapportah u imblokkah, u żomm l-iscreenshots jew il-messaġġi.

Għid lil adult li tafda fih jekk xi haġa tinħass hażina – mintix qed tkun stupidu u ma tispiċċax fl-inkwiet għax titlob l-għajnuna.

Għin biex tagħmel l-internet post sikur – tgħallim kif jaħdmu l-apps, il-logħob, il-websites, l-algoritmi u l-IA, u għin lill-oħrajn ikunu sikuri wkoll.

Uża l-vuċi tiegħek – involvi ruħek u sawwar il-future tad-dinja diġitali.

Sikurezza online

SUGĠERIMENTI GĦALL-ĠENITURI U L-INDOKRATURI

Għin lit-tfal tiegħek jibnu drawwiet tajbin għal-użu tal-iskrin – illimita l-ħin fuq l-iskrin, minn l-ebda użu ta' skrins għat-tfal kollha minn 0 sa sentejn, sa limiti ta' ħin xierqa għall-età għat-tfal sa 10 jew 12-il sena, taħt is-superviżjoni tiegħek. Għal adoloxxenti minn 13 sa 18-il sena, il-limiti fuq il-ħin fuq l-iskrin xorta għandhom jiġu diskussi, sabiex ikollhom biżżejjed ħin biex jistudjaw u jiltaqgħu mal-ħbieb wiċċ imb'wiċċ.

Icċekkja li l-apps u l-logħob huma xierqa għall-età għat-tfal tiegħek.

Għal tfal iżgħar fl-età (sa 12-il sena), **il-consoles u l-apparat għandhom jintużaw biss fil-preżenza ta' adult.**

Tippermettix apparati fil-kamra tal-banju, fil-kamra tas-sodda jew waqt il-ħinijiet tal-ikel.

Oqgħod attent għat-ton tal-konversazzjonijiet tagħhom online u waqt il-gaming. Oqgħod attent għal sinjali ta' allarm.

Qattgħu ħin flimkien online – saqsi lit-tfal tiegħek jaraw il-kontenut favorit tagħhom miegħem.

Tikkritikax "l-affarijiet tagħhom" – għin lit-tfal tiegħek jiżviluppaw il-gudizzju tagħhom stress (se tiegħu idea wkoll minn dak li qed jissuġġerixxi l-algoritmu tagħhom).

Inkoraġġixxi t-tfal tiegħek ikellmuk jekk jinsabu inkwetati dwar xi ħaġa online – aċċertahom li se tgħinohom, mhux ittihom it-tort, tikkastigahom jew toħdihom it-tagħmir.

Kompli l-konversazzjonijiet dwar is-sikurezza online meta t-tfal tiegħek jikbru, inkluż minn 16 sa 18-il sena u lil hinn.

Evita s-sharenting – aħseb b'attenzjoni qabel tixxerja ritratti jew videos tat-tfal jew it-teenagers tiegħek online. Il-barranin u l-IA jistgħu jużaw dik l-informazzjoni f'ħafna.

Agħti l-eżempju – tkunx imwaħħal mal-apparat tiegħek meta t-tfal tiegħek ikunu hdejk. Tihom l-attenzjoni li ħaqqhom u timmissjajx mument u konversazzjonijiet importanti mat-tfal tiegħek.

Lista tar-rakkomandazzjonijiet kollha mill-Kopresidenti skont il-kapitolu

Kapitlu 1: Approċċ ta' żvilupp għas-sikurezza tat-tfal online

1. Fassal u uża miżuri online adattati għall-età għall-protezzjoni tat-tfal
2. Żgura spazji online sikuri għall-minorenni
3. Agħti s-setgħa lill-minorenni u liċ-ċrieki ta' appoġġ tagħhom
4. (0 sa sentejn) - Żid l-għarfien tal-indoktrinati dwar l-importanza tal-iżvilupp tal-interazzjoni diretta, umana, li tibda mit-tfulija bikrija
5. (0 sa sentejn) - Evita l-użu tal-media soċjali u ta' servizzi diġitali oħra u żgura esponiment minimu għall-iskrins, speċifikament għat-tfal taħt 3 snin
6. (0 sa sentejn) - Illimita t-tixrid tad-data tat-tfal skont il-profilu tal-media soċjali
7. (3 snin sa 12-il sena) - Żgura użu strutturat, sorveljat għat-tfal online
8. (3 snin sa 12-il sena) - Offri lit-tfal u lil dawk li jappoġġawhom edukazzjoni diġitali u dwar il-benesseri li tkun ta' kwalità
9. (13 sa 18-il sena) - Żgura użu awtonomu li jevolvi għall-adolesxenti online

Kapitolu 2: Evidenza dwar ir-riskji li jiffaċċjaw il-minorenni online

10. Ibni fuq l-evidenza f'oqsma mhux studjati biżżejjed biex insaħħu t-tfassil tal-politika bbażat fuq l-evidenza
11. Il-media soċjali u servizzi diġitali oħra għandhom jinvolvu b'mod attiv għarfien espert akkademiku indipendenti fit-tfassil ta' strateġiji u għodod ta' mitigazzjoni tar-riskju
12. Li jsir disponibbli finanzjament fit-tul għar-riċerka longitudinali Ewropea fuq skala kbira u tkompli tappoġġa provi kontrollati aleatorji
13. Investi f'infrastruttura tar-riċerka Ewropea komuni biex tippermetti aċċess sikur għad-data tal-minorenni
14. Saħħaħ ir-regoli tal-infurzar dwar l-aċċess tar-riċerkaturi u l-iskrutinju tagħha

Kapitolu 3: Il-protezzjoni tal-minorenni f'ambjent tal-media soċjali+

15. Ipproponi restrizzjoni armonizzata tal-aċċess fl-UE kollha għall-media soċjali u servizzi diġitali oħra għat-tfal taħt it-13-il sena

16. Introduċi sistemi effettivi ta' assigurazzjoni tal-età biex jivverifikaw l-età u jirfdu approċċi ta' sikurezza sa mit-tfassil u xierqa għall-età biex jipproteġu u jagħtu s-setgħa lill-minorenni online
17. Estendi u armonizza r-regoli dwar il-karatteristiċi ewlenin tas-sikurezza fid-disinn tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra
18. Trasferixxi r-responsabbiltà għall-media soċjali u servizzi diġitali oħra biex turi li l-prodotti u s-servizzi tagħhom huma sikuri għall-minorenni
19. Saħħaħ il-kapaċitajiet ta' infurzar u evalwazzjoni
20. Adotta miżuri malajr biex tiżgura li l-media soċjali u fornituri oħra tas-servizzi diġitali jkollhom obbligi ċari biex jipprevjenu, jidentifikaw, jirrapportaw u jimblukkaw l-abbuż sesswali tat-tfal online, inkluż fil-komunikazzjoni interpersonali
21. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu restrizzjonijiet prekawzjonarji addizzjonali fuq l-aċċess għall-media soċjali u għal servizzi diġitali oħra mit-13-il sena 'l quddiem
22. Saħħaħ il-politika ta' protezzjoni tal-konsumatur biex tiproteġi lill-minorenni online
23. Immonitorja u evalwa l-impatt tal-miżuri li jkunu qed jiġu implimentati
24. Meta tipproċessa d-data tat-tfal skont il-GDPR, il-media soċjali u servizzi diġitali oħra għandhom jiżguraw li l-aħjar interessi tat-tfal ikunu kunsiderazzjoni primarja
25. Żgura l-implimentazzjoni effettiva tad-Direttiva dwar ir-Responsabbiltà għall-Prodotti

Kapitolu 4: L-inkoraġġiment tal-minorenni biex jinnavigaw id-dinja diġitali b'mod sikur

26. Estendi opportunitajiet sikuri għall-minorenni biex jipparteċipaw b'mod attiv fit-tiswir tal-ambjent tal-media soċjali+
27. Saħħaħ mekkaniżmi tal-Ilmenti u drittijiet tal-konsumatur għat-tfal u l-adoloxxenti
28. Iffinanzja u ppromwovi l-istabbiliment u l-użu tal-media soċjali bbażata il-valuri tal-UE u servizzi diġitali oħra fejn il-minorenni jistgħu jinteraġixxu ma' xulxin b'mod sikur
29. Integra l-edukazzjoni diġitali u l-azzjonijiet ta' litteriżmu għall-minorenni, il-ġenituri u l-indokraturi, l-għalliema u l-edukaturi
30. Ohloq aktar opportunitajiet u infrastruttura adegwata biex tappoġġa l-attivitajiet offline
31. Ippromwovi l-kokreazzjoni ta' Linji Gwida għall-Ġenituri
32. Żgura li l-ġenituri u l-persuni li jindukraw ikunu appoġġati kontinwament minn għodod ta' kontroll u superviżjoni tal-ogħla livell ta' żvilupp tekniku u aġġornati
33. Żgura finanzjament pubbliku suffiċjenti u standards komuni għall-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u konsulenza bejn il-pari

34. Ippermetti lis-sistema tas-saħħa tagħmel dijanjożi u tittratta d-dipendenzi u disturbi oħra tas-saħħa mentali relatati mal-użu tal-media soċjali u servizzi diġitali oħra
35. Appoġġa t-taħriġ tal-għalliema biex jinkludu l-litteriżmu diġitali u medjatiku u jinvolve lill-ġenituri
36. Ippromwovi l-litteriżmu fl-IA bħala parti integrali mill-edukazzjoni diġitali
37. L-iskejjel għandhom jipprovdu opportunitajiet strutturati biex itejbu s-saħħa mentali u l-benesseri diġitali
38. Ir-reazzjonijiet edukattivi għandhom jagħtu attenzjoni partikolari lill-gruppi vulnerabbli
39. Investiment f'infrastruttura diġitali edukattiva sigura, preventiva, robusta u affidabbli

Noti tal-aħħar – Daħla

- ⁱ Il-Kummissjoni Ewropea (2026). [Digital decade – Eurobarometer report – February – March 2026](#).
- ⁱⁱ Il-Presidenza Daniża tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea (2026). [The Jutland Declaration: Shaping a Safe Online World for Minors](#).
- ⁱⁱⁱ Il-Parlament Ewropew (2025). [Il-protezzjoni tal-minorenni online – Riżoluzzjoni tal-Parlament Ewropew tas-26 ta' Novembru 2025 dwar il-protezzjoni tal-minorenni online \(2025/2060\(INI\)\)](#).
- ^{iv} Il-Kunsill Ewropew (2026). [Konklużjonijiet tal-Kunsill Ewropew](#), 19 ta' Marzu 2026.
- ^v G7 (2026). [Leaders' call on a safer digital space for minors](#).
- ^{vi} Children's Hospital of Philadelphia (2026). [Age Limits Alone Won't Fix Smartphone Risks, Suggests Children's Hospital of Philadelphia Study](#). Aċċessat fit-12 ta' Lulju 2026.